

Лісьце маіх рук

Новыя выданьні на кніжных паліцах «Дзеяслова»

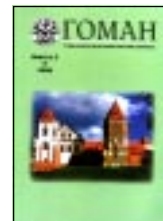
Лявон Валасюк. Познія сны. – Брэст: Акадэмія, 2006. – 100 с. Наклад 304 ас.

Чарговы наробак берасьцейскага мастака-дызайнера, паэта і – ад гэтай кнігі – празаіка. Упершыню асоба Лявона Валасюка выявілася гарманічна і «трохгранна»: кніга ў аўтарскім аздабленьні малюнкамі, вершамі і празаічнымі замалёўкамі. Арганічна сплятаюцца і створаныя вобразы, і паэтычныя ўспаміны, і творчыя сны, і сугуччы мовы. А да ўсяго – імкненьне ня толькі заўважаць характэрнае, але і фіксаваць яго.

Гоман. Усебеларускі літаратурны альманах. Выпуск 2. Заснавальнік М.М.Трафімчук. – Мн.: Медысонт, 2006, — 374 с. Наклад 290 ас.

Яшчэ больш за сто аўтараў з усёй Беларусі пабачылі свае творы на старонках альманаху. Вершы і проза, песьні і гумар, крытыка і літаратуразнаўства – па-беларуску і па-руску – сьведчаць, што людзей творчых у нашай краіне ня меншае, а наяўных выданьняў на ўсіх не хапае. Таму трэба сказаць вялікі дзякуй Міколу Трафімчуку за цудоўную ідэю: друкаваць усіх, хто таго жадае. Многім стала працаваць лягчэй...

Калосьсе. Літаратурна-мастацкі альманах, 2006, № 2 (11). – 152 с. Наклад 299 ас.

Новы нумар альманаху тэматычны – прысьвечаны дэтэктыўна-прыгодніцкаму жанру ў сучаснай беларускай літаратуры. Пра гэта сьведчаць асноўныя крытычна-літаратуразнаўчыя публікацыі (артыкулы Ю.Сальнікавай, С.Балахонава і інш.) і інтэрв'ю з «класікамі жанру»: Людмілай Рублеўскай і Юрыем Станкевічам. У нумары таксама вершы Андрэя Храпавікага, Юркі Буйнюка, Юліі Дубра, проза Альгерда Бахарэвіча, Сяргея Балахонава, Алеся Аркуша... На жаль, літаратурны бок нумару мала працуе на яго асноўную ідэю.

Катэхізіс. Помнік беларускай Рэфармацыі XVI ст. Адаптаваны тэкст, пер. са старажыт. бел. мовы Н. Кабелка; Рэд. кал.: Н. Кабелка (навуковы рэд.) і інш. – Мн.: Юніпак, 2005. – 312 с. Наклад 200 ас.

Першае выданьне «Катэхізісу» Сымон Буднага выйшла ў 1562 годзе ў Нясвіжы, другое ў 1628 годзе ў... Стагольме. І вось мы маем трэцяе, у перакладзе з «рускай», як у С.Буднага, на сучасную беларускую мову. Каб не было пытаньняў, доктар гістарычных навук

Анатоль Грышкевіч у прадмове яшчэ раз падкрэслівае: «у XVI і XVII стагоддзях, як і раней, «рускай» называлася беларуская мова. Тагачасная мова Маскоўскай дзяржавы называлася на Беларусі «маскоўскай»... Тэксты даюцца паралельна і чытаючы можна атрымаць найвялікшае задавальненне ад старажытнабеларускай мовы... Кніга – плён працы многіх людзей: навукоўцаў і вернікаў. Шкада толькі, што выйшла яна такім малым накладам.

Наста Кудасавя. Лісьце маіх рук: паэзія. – Мн.: Логвінаў, 2006. – 76 с. Наклад 300 ас.

Паэзія Н. Кудасавай лаканічна-пафасная. Настоеная перадусім на рускай (Цьвятаева, Башлачоў) і французскай (Верлен), яна захоўвае нацыянальную адметнасць (найперш праз гукапіс).

Твае вочы, як неба, сінія –
На зямлі мой прытулак адзіны.
Твае вочы – і скон, і скінія –
І пагібель мая, і сьвятыня.

Паэтка, насуперак павальнай для маладой паэзіі кічава-блюзьнерскай тэндэнцыі, не баіцца раскрывацца, распрацоўваючы «жаночкія» тэмы.

Валерыя Кустава. Тамсама: вершы. – Мн.: Мастацкая літаратура, 2006. – 152 с. Наклад 1500 ас.

Паэтычная творчасць В. Куставай надзвычай шматпланавая і плёная. Адрозна ад Н. Кудасавай, яе стыль вызначаецца манументальнасцю і сінкрэтызмам, дзе класічныя памеры і тэматыка спалучаюцца з няўрымсьлівым пошукам (у сугуччах, бясконцым вынаходжанні аказіянальных формаў). Гэтак жа і настраёвасць кнігі моцна вагаецца. Часам паэтка злоўжывае гукапісам і гуляньнем з словамі на шкоду сэнсу. Тады перагрувашчанаць тэмамі і пачуццямі ўжо не здзіўляе, а стамляе.

Ува мне твая кроў, Максім,
ува мне твая кроў, Янка.
І кожнаму з вас я – сын.
Я вашым сынам калыханка.

Ягор Новікаў. Ваенная гісторыя беларускіх земляў (да канца XII ст.). Том I. – Мн.: Логвінаў, 2007. – 208 с. Наклад 500 ас.

На прэзентацыі кнігі аўтар падкрэсліў, што ягоная праца ня ёсьць апалогіяй вайны. Сапраўды, маем грунтоўнае дасьледаваньне, з высокім узроўнем навуковай мовы, унікальным бібліяграфічным матэрыялам (360 спасылак на 200 стар.), што разглядае вайну як «складаную частку палітыкі». Гэта ці ня першае дасьледаваньне, дзе ваенныя дзеянні ацэньваюцца з беларускага гледзішча.

Найцікавае – дасьледзіны эвалюцыі ваеннага майстэрства нарманаў, славянаў і балтаў цягам «цёмных» для беларускай гістарыяграфіі стагоддзяў (V-X стст.). Наступны том, што рыхтуецца да друку, мае быць яшчэ цікавейшым праз наяўнасць вялікага фактычнага матэрыялу.

Піліп Орлік – гетьман і автор першоп конституціі Украіны. – Мінск: РУП “Выдавецкі цэнтр БДУ”, 2006. – 143 с.: іл. Наклад 900 ас.

Высылкамі Беларускага грамадскага аб’яднаньня ўкраінцаў «Ватра» ў Беларусі зроблены яшчэ адзін помнік украінска-беларускаму пабрацімству, помнік аўтару першай канстытуцыі Украіны і ідэі парламентарызму – беларусу Піліпу Орліку. Гэта кніга артыкулаў розных аўтараў аб тым, як у вёсцы Касута ў праваслаўным шляхецкім родзе на беразе цяперашняга Вілейскага вадасховішча ў 1672 г. нарадзіўся будучы захавальнік гетманскай годнасьці Украіны, які годна служыў ідэям свабоды і роўнасьці, мужа змагаўся з наступам Расейскай

імперыі і мусіў праводзіць свае апошнія гады ў эміграцыі – пад ачолам Шведскага караля. Яго сын Рыгор апынуўся ў Францыі, меў графскі тытул, даслужыўся да звання генерал-лейтэнанта, а французам пакінуў ад свайго беларускага прозвішча назву аэрапорту Орлі, які ўзьяві пад Парыжам на колішніх землях гетманскага сына.

Андрей Пионтковский. Нелюбимая страна. – Москва: РДП “Яблоко”, 2006. – 139 с. Наклад 25 000 ас.

Незвычайная для сучаснай Беларусі кніга, якая патрапіла да ейнага чытача. Гэта востра-афарыстычныя артыкулы доктара філасофіі і публіцыста пра палітычную рэчаіснасць апошніх гадоў. Сярод герояў кнігі – ня толькі першыя асобы Расіі, але і некаторыя кіраўнікі былых савецкіх рэспублік. У цэнтры – крытыка У. Пуціна. Крытыка, пасля якой у Беларусі б ня толькі «перачыталі» аўтара, але і партыйнае выдавецтва, якое выпусціла «крамолу», ды і саму партыю. Хоць бы за паўтораня намёкі пра 13-мільярдную «здызелку» па «Сібнафце» паміж Абрамовічам і П... Вось па той жа прычыне ня можам пераказаць артыкул «Палітрук і асабіст» названай кнігі – пра бліжэйшыя да нас падзеі, а таксама хвосткі каментары да іх. Скіруем дапытлівых у інтэрнэнтаўскае бяздоньне: www.yabloko.ru/Publ/Book/Fire/. І насамерч: кніга/агонь...

Алесь Рыбак. Галаброды: раман, аповесць, апавяданні. – Мінск: Кнігазбор, 2006. – 306 с. Наклад 500 ас.

Заходнебеларуская вёска, часы калектывізацыі, прымусу, выгнаньня, сталення, каханьня, дзяржаўных савецка-польскіх перападзелаў... У эпіцэнтры ўсяго – постаць старшакласніка Вадзіма. А над тым – балючы аўтарскі роздум пра лёс блізкіх яму людзей. Найперш уражае раманы «вір народнага жыцця», а таксама вобраз «хлапца», які «ўсё прапускае праз сваё сэрца і нервы».

У кнігу ўвайшла таксама вядомая па газетнай публікацыі аповесць пра неаптымістычную вясковую сучаснасць “Маша і Машка”, а таксама блізкія па настроях і стылістыцы апавяданні.

Святліца. Літаратурны альманах. – Баранавічы: Грамадская арганізацыя «Творчае згуртаванне «Святліца», 2006. – 124 с. Наклад 250 ас.

«Святліцы» дзесяць гадоў і, такім чынам, трэці выпуск альманаху прысьвечаны юбілею суполкі. Апроч вядомых беларускаму чытачу Івана Лагвіновіча, Алёся Бакача, Венанцы Бутрыма, Ілоны Сьцяцко, Яна Збажыны, Анатоля Трафімчыка, Руслана Равякі... у зборнік увайшлі вершы і проза дзясяткаў творцаў, якія жывуць і працуюць у Баранавічах і якіх яднае любоў да роднага слова і Беларусі.

Святло шчымлівай памяці. Зборнік вершаў паэтаў Гомельшчыны. Укладальнік М.А. Беразоўская. – Гомель: Таварыства з дадатковай адказнасцю «Барк», 2006. – 246 с: іл. Наклад 700 ас.

Выданьне мае два разьдзелы: «Стаката каштанаў» і «Сродні оберегу» – падзел зразумелы ў нашым сёньняшнім дзівюхоўні. Як зразумела і іншае: чаму ў своеасаблівую анталогію паэзіі Гомельшчыны ня ўключаныя творы некаторых землякоў... І тым ня менш зборнік атрымаўся цікавым і зьмястоўным. Чытаючы яго, ловіш сябе на думцы: як усё ж не хапае ў Беларусі перьядычных літаратурна-мастацкіх выданьняў. І што важна: найперш у правінцыі, у абласных і буйнейшых раённых гарадах.

Ілья Сін. Сапсаваныя лялькі. Другі фронт мастацтваў. Наклад 250 ас. (Год выданьня, выдавецтва ды іншыя зыходныя дадзеныя адсутнічаюць).

Другая кніга І. Сіна – ня кніга ў звыклым разуменьні. Яна ўяўляе з сябе канвэрт, у якім... Ня будзем раскрываць усіх сакрэтаў аўтара, улазячы ў прыватнае ліставаньне з яго чытачом. Запэўнім толькі, што

там няма парашку сібірскай язвы, але ёсць, акрамя ўласна тэкстаў, процьма нечаканых знаходак. Напрыклад, разарвання (трэба разумець, уласнаруч аўтарам) і запакавання ў цэлафанавы пакецік старонкі № 22-23. Асобна варта адзначыць тытанічную працу вярстальніка Сяргея Кандраценкі, што дадала выданьню брутальнасьці ў межах трэшавай стылістыкі. З улікам назову папярэдняй кнігі («Нуль»), гэтая магла б насіць парадкавы нумар «мінус 1».

Слуцкі збройны чын 1920 г. у дакумэнтах і ўспамінах / уклад., падрыхт. тэкстаў, іл., аўт. заўв., камэнт., паказ. А. Гесь, У. Ляхоўскі, У. Міхнюк; прадм. У. Ляхоўскага. – Мінск: Медысонт, 2006. – 400 с. Наклад 200 ас.

Гэта другое выданьне дакументальнай энцыклапедыі пра змаганьне случакоў супраць балшавіцкіх войскаў у 1920 г. Зборнік падзяляецца на тры тэматычныя разьдзелы: архіўныя дакументы і газетныя паведамленьні («Хроніка падзеяў»); успаміны («Галасы ўдзельнікаў Слуцкага збройнага чыну») і «Сьведчаньні з-за кратаў» – паказаньні некаторых паўстанцаў на допытках у ГПУ – НКУС.

У перавыданьне дадаліся новыя матэрыялы, знойдзеныя ў архівах і бібліятэках Польшчы. Удакладнены некаторыя каментары і біяграмы. Завяршае кнігу некралог «Памяці прафесара Уладзіміра Міхнюка» – па адным з укладальнікаў зборніка, які не дачакаўся яго перавыданьня. Правільней – і будучых перавыданьняў значна большымі накладамі...

Алена Таболіч. Ліхтарык глогу. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 2006. – 108 с. Наклад 100 ас.

Гэта – другая кніга паэтычных перакладаў з ангельскай мовы (першая – «Срэбны дождж», 1999), якая сабрала перастварэньні вершаў брытанскіх, амерыканскіх, ірландскіх, шатландскіх і валійскіх паэтаў. Большасьць з іх прадстаўлена адным-двума перакладамі. Разнастайнасьць аўтараў і выбар тэкстаў абгрунтоўваецца перакладчыцкімі прыярытэтамі: перавага аддаецца жаночай лірыцы, творчасьці англамоўных класікаў і сучаснікаў, якія раней у нашай краіне не друкаваліся.

Асобны разьдзел зборніка рэпрэзентуе вершы беларускіх паэтаў (Р. Бардуліна, Л. Геніюш, Д. Бічэль, М. Скоблы, С. Панізьніка ды іншых) у ангельскіх перакладах.

Тэрмапілы. Літаратурна-мастацкі і беларусазнаўчы часопіс, № 10, 2006. – 268 с., іл. Наклад не пазначаны.

Беластоцкі гадавік беларускамоўнай прозы, паэзіі і крытыкі прысьвечаны ўшанаваньню памяці Янкі Брыля. У аздобе каляровых уклеек – паэзія Алы Нікіпорчык, Уладзіміра Мархеля, Юстыны Грыцок, Юркі Буйнока, Віславы Шымборскай (пераклады Ніны Мацяш), Беаты Скарынкевіч, Анатоля Вярцінскага і Яна Чыквіна.

«Тэрмапілы» надрукавалі пачатак рамана Алеся Рыбака «Галаброды». Запамінаюцца запісы Радзіма Гарэцкага, невядомыя лісты Ларысы Геніюш, літаратурназнаўчыя выступы Ігара Жука, Веранікі Стральцовай, Альбіны Сямёнавай, Міколы Мікуліча, Галіны Тварановіч. «Хрыбет» нумара – фантастычна-камічная аповесьць Васіля Гігевіча «Шчаслівая планета», у якой чуецца Мрыеўская сказава манера сучаснага Самсона Самасуя.

